

**راهبرد آمریکا در منطقه غرب آسیا:
با تأکید بر نقش پایگاه‌های نظامی**

معاونت مطالعات سیاسی

کد موضوعی: ۲۶۰

شماره مسلسل: ۱۷۷۱۵

شهریورماه ۱۴۰۰

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده.....
۲.....	مقدمه.....
۴.....	راهبرد آمریکا در منطقه غرب آسیا.....
۷.....	تحول کارکرد و نقش پایگاه‌های نظامی.....
۱۴.....	نتیجه‌گیری.....
۱۵.....	منابع و مآخذ.....

راهبرد آمریکا در منطقه غرب آسیا: با تأکید بر نقش پایگاه‌های نظامی

چکیده

آمریکا در سال‌های اخیر در حال مدیریت نوع حضور و منابع خود در جهان به‌منظور تمرکز بر منطقه شرق آسیاست که این امر بر حضور نیروهای آمریکایی در غرب آسیا نیز تأثیرگذار بوده است و اعلام خروج نیروهای نظامی آمریکا از افغانستان و تعطیلی برخی پایگاه‌های آمریکا در منطقه نیز مؤید همین موضوع است. بنابراین آمریکا در حال تغییر نوع حضور خود در این منطقه است که تغییر نقش و کارکرد پایگاه‌های نظامی آمریکا در منطقه، یکی از پیامدهای این تغییر رویکرد است. از این‌رو، گزارش حاضر به دنبال یافتن عناصر و ویژگی‌های این تغییر در نوع حضور با تأکید بر نقش و نگاه آمریکا به پایگاه‌های نظامی خود در منطقه غرب آسیا بوده است.

با توجه به این تغییر رویکرد، به‌نظر می‌رسد آمریکا به سمت پایگاه‌های نظامی کوچک و نامتمرکز و همچنین تقویت رویکرد «به‌وسیله، با و از طریق»، «حضور بدون ماندگاری» و «موازنه از دور» در حرکت است و در نظر دارد تا ضمن حضور (حداقلی نظامی)، از طریق تأکید بر ابزارهای غیرنظامی، تقویت توان بازدارندگی شرکا و متحدان و همچنین

شبکه‌سازی امکانات و ظرفیت‌های خود و استفاده از فناوری‌های روز، بازدارندگی ایجاد کرده و نظم مطلوب خود را در منطقه حفظ کند.

علاوه بر آن، به نظر می‌رسد آمریکا به دنبال استفاده از مدلی هیبریدی از پایگاه‌های خود در منطقه غرب آسیاست. این مدل شامل ترکیبی از پایگاه‌های سنتی آمریکا که در اختیار کشورهای میزبان‌اند، برخی پایگاه‌های سنتی (محدود) و در اختیار آمریکا و در نهایت، برخی پایگاه‌های جدید است. تاب‌آوری، چندمنظوره بودن، تأکید بر کارکرد آموزشی، شبکه‌سازی و ارتباطات، نامتمرکز و کوچک بودن، توزیع جغرافیایی گسترده‌تر و وارد کردن کشورهای میزبان در مدیریت پایگاه‌های سنتی از مهم‌ترین عناصر جدید در نگاه به پایگاه‌های نظامی می‌باشد. ضمن آنکه بُعد و کارکرد سیاسی این پایگاه‌ها در نمایش تعهد آمریکا به حفظ امنیت شرکا و متحدان منطقه‌ایش برجسته‌تر خواهد گشت.

مقدمه

منطقه غرب آسیا همواره در زمره مهم‌ترین مناطقی بوده که در همه اسناد اطلاعاتی، امنیتی، نظامی و دفاعی آمریکا به آن پرداخته شده و دارای اهمیت خاصی برای آمریکاست. این اهمیت در برخی دوره‌ها به حدی بود که آمریکا به جهت تأمین منافع خود، به فکر حضور نظامی گسترده و ایجاد پایگاه‌های نظامی دائمی در منطقه افتاد. اما با گذر زمان و به‌خصوص در سال‌های اخیر، از اهمیت این منطقه کاسته شد و اولویت‌های جدیدی برای آمریکا شکل گرفت.

در سند راهبرد دفاع ملی آمریکا در سال ۲۰۱۸ به‌وضوح به این تغییر اولویت، با طرح موضوع رقابت با قدرت‌های بزرگ به‌عنوان اصلی‌ترین دغدغه امنیت ملی آمریکا، اشاره شده است.

کلیدی‌ترین عنصر این سند، ارتقای جایگاه روسیه و چین در عرصه نظام بین‌الملل است. همچنین در این سند آمده که آمریکا دارای منابع محدودی است؛ لذا باید اولویت‌هایش را مشخص سازد (Mattis, 2018). دولت بایدن نیز، با انتشار سند راهنمای موقت راهبرد امنیتی ملی در سال ۲۰۲۱، چین را به‌عنوان جدی‌ترین تهدید آمریکا در سال‌های آینده مورد توجه قرار داده که این امر، نشان از کاهش اهمیت منطقه غرب آسیا برای آمریکاست. (Biden, 2021)

این تغییر اولویت‌های آمریکا در سال‌های اخیر باعث تغییر در اهمیت مناطق و نوع آرایش نیروهای آمریکا در جهان و به‌خصوص در منطقه غرب آسیا گردیده که در هفته‌های اخیر نمونه‌هایی از آن نظیر اعلام خروج نیروهای آمریکا از افغانستان و همچنین انتقال نیروهای آمریکا به اردن روی داده است.

این امر در جایگاه و اهمیت پایگاه‌های نظامی آمریکا در راهبرد دفاعی این کشور در منطقه غرب آسیا نیز اهمیت داشته و منجر به تغییر نوع نگاه آمریکا به آنها شده است. آمریکا علاوه بر کاهش میزان نیروها، در پی کاهش تعداد پایگاه‌های آمریکا در منطقه و همچنین حرکت به سمت نوع جدیدی از پایگاه‌هاست. در نوشتار پیش رو، پس از بررسی راهبرد کنونی آمریکا در منطقه غرب آسیا و ضمن توجه به رویکرد و نگاه آمریکا نسبت به پایگاه‌های نظامی، به ویژگی‌های این پایگاه‌های جدید نیز پرداخته خواهد شد.

راهبرد آمریکا در منطقه غرب آسیا

همان‌طور که اشاره شد شرق آسیا و مواجهه با چین، دغدغه و اولویت اصلی آمریکا در حال حاضر می‌باشد که به تبع آن، این کشور در حال بهینه‌سازی منابع، ظرفیت و نیروهای خود در سطح جهان و تمرکز بر این منطقه است. در این راستا، جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا نیز از وزیر دفاع خود، لوید آستین، درخواست کرد تا بررسی کاملی در رابطه با میزان و اندازه حضور نیروهای آمریکایی در سراسر جهان انجام داده و راهبردی را در رابطه با آن تدوین کند. او گفته است: «اگر ما باید مبارزه کنیم، ما باید پیروز شویم. این امر نیاز به تمرکز بر استعداد، آموزش، نوآوری و رهبری، حضور مستقیم و آمادگی دارد.» (Garamone, 2021)

از این‌رو، به‌نظر می‌رسد تمرکز فعلی نظامی آمریکا بر بازدارندگی دشمنان قدرتمند و کسب آمادگی جهت نبرد و مواجهه در مناطق حائز اهمیت است که این امر به‌معنای کاهش حضور نظامی (در دوران صلح) در سایر مناطق و البته افزایش میزان توافق‌نامه‌ها، همکاری‌ها و مأموریت‌ها به‌منظور اطمینان‌بخشی به شرکا و متحدان آمریکا، به‌ویژه در منطقه غرب آسیا خواهد بود که مسلماً این رویکرد، بر حضور مستقیم نیروهای نظامی آمریکا و جایگاه پایگاه‌های نظامی در راهبرد دفاعی - امنیتی آمریکا در منطقه غرب آسیا تأثیرگذار است.

در دوران جنگ سرد، حضور نظامی آمریکا در منطقه غرب آسیا عمدتاً دارای دو ویژگی بود: یکی تمرکز بر ناوهای هواپیمابر به‌جای پایگاه‌های نظامی دائمی و دیگری پایگاه‌های نامتمرکز و بسیار کوچک که عمدتاً بار سیاسی داشتند. اما پس از سال ۱۹۹۰،

شاهد افزایش حضور نظامی و همچنین تعداد پایگاه‌های نظامی آمریکا در منطقه و به‌خصوص در عربستان بودیم. این امر پس از ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۰۱ شدت گرفت و پایگاه‌های آمریکا در سایر کشورهای منطقه (نظیر کویت، بحرین و قطر) نیز تقویت و ایجاد شدند. این پایگاه‌ها تا پیش از روی کار آمدن اوباما، دارای کارکردهای متعددی از جمله مهار ایران، مبارزه با تروریسم و سرنگونی صدام حسین بودند که با روی کار آمدن اوباما در سال ۲۰۰۸، این کارکردها و وظایف به بازسازی عراق پس از جنگ، مهار ایران و مبارزه با تروریسم به‌ویژه طالبان تغییر کرد. لذا با افزایش تمرکز بر ایران، برخی از همسایگان ایران نظیر امارات، بحرین، قطر و کویت مهم‌ترین متحدان غیرناتویی آمریکا تلقی شدند که آمریکا در آنها ضمن تقویت و یا ایجاد پایگاه‌های خود، سامانه دفاع موشکی را نیز مستقر کرد. (Degang, 2010)

طی سال‌های اخیر، به‌نظر می‌رسد آمریکا به سمت پایگاه‌های نظامی کوچک و نامتمرکز (البته با افزایش تعداد نسبت به دوره جنگ سرد و همچنین حفظ تعداد محدودی از پایگاه‌های بزرگ‌تر تا آینده‌ای نزدیک) و همچنین تقویت رویکرد «به‌وسیله، با و از طریق»^۱ با شرکا و نیابتی‌ها، در حرکت است. چنین به‌نظر می‌رسد که آرایش نظامی آمریکا در غرب آسیا، به سمت «حضور بدون ماندگاری»^۲ و «موازنه از دور» پیش خواهد رفت؛ بدین معنا که نیروهای آمریکا به‌صورت گسترده و با هدف حضور طولانی‌مدت اعزام نخواهند شد، بلکه برحسب ضرورت و یا برای اهداف آموزشی، مشاوره‌ای و... وارد منطقه خواهند شد.

---

1. By, With And Through
2. Presence Without Permanence

سایر عناصری که آمریکا همسو با این اقدامات پیگیری خواهد کرد نیز عبارتند از:

۱. تأکید بر ابزارهای غیرنظامی: آمریکا بر ابزارهای غیرنظامی خود که شرکا را به منظور مقابله با چالش‌های بلندمدت نظیر مبارزه با تروریسم فعال می‌سازد، تأکید خواهد کرد. این امر مستلزم اختصاص بودجه از طرف آژانس توسعه بین‌المللی آمریکا و وزارت امور خارجه این کشور است. در این راستا، آمریکا در غرب آسیا، ابزارها و حضور دیپلماتیک، اقتصادی، اطلاعاتی و امنیتی خود را افزایش خواهد داد و به سمت سرمایه‌گذاری و استفاده هوشمند از منابع و توانمندی‌هایش در منطقه خواهد رفت.
۲. تقویت توان بازدارندگی شرکا و متحدان با تأکید بر توانمندی دفاع موشکی: آمریکا برای تأمین امنیت متحدان خود در منطقه، به دنبال تجهیز آنها به سیستم دفاع موشکی، به‌ویژه سیستم دفاع موشکی ساخت اسرائیل است. تاکنون عربستان در این رابطه قراردادی با اسرائیل امضا کرده است. آمریکا همچنین در نظر دارد تا در پایگاه‌های خود در خلیج فارس و در سیستم فرماندهی نبرد دفاع موشکی و هوایی یکپارچه نیروی زمینی خود نیز از سیستم دفاع موشکی گنبد آهنین استفاده کند (TRT World, 2021) (Judson, 2020).

این موضوع به‌قدری حائز اهمیت است که برخی کارشناسان یکی از اهداف طرح عادی‌سازی روابط اعراب-اسرائیل را نیز همین موضوع دانسته و از ضرورت همکاری آمریکا، اعراب و اسرائیل در زمینه همکاری‌های دفاع موشکی با رهبری آژانس دفاع موشکی و سازمان دفاع موشکی و هوایی یکپارچه مشترک آمریکا سخن گفته‌اند. (Knights, 2020)

۳. شبکه‌سازی امکانات و ظرفیت‌ها و استفاده از فناوری‌های روز (هوش مصنوعی) در مدیریت نبرد: آمریکا به دنبال استفاده از سیستمی تحت عنوان سیستم مدیریت نبرد

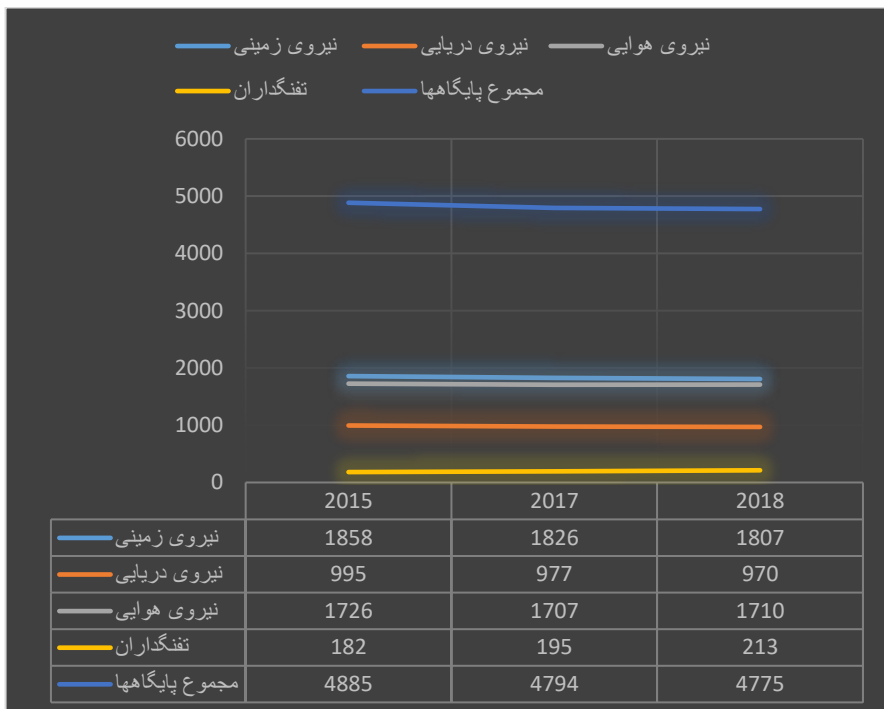
است که این امکان را به این کشور می‌دهد تا بتواند رادارها، حسگرها و تجهیزات مختلف خود نظیر سیستم‌های دفاع موشکی نظیر پاتریوت و تاد را به یکدیگر متصل کند و ضمن ارائه اطلاعات دقیق، به آنها در اتخاذ تصمیم و واکنش صحیح نیز کمک کند.

(Garamone, 2020)

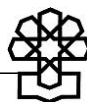
تحول کارکرد و نقش پایگاه‌های نظامی

به نظر می‌رسد نقش و کارکرد پایگاه‌های نظامی در رویکرد جدید آمریکا متفاوت شده و این کشور در نظر دارد تا وظیفه بازدارندگی را که عمدتاً از طریق حضور مستقیم نیروهای نظامی و ایجاد پایگاه‌های دائمی (به خصوص در منطقه غرب آسیا) تأمین می‌شد را بر دوش سایر بازیگران و ابزارها انداخته و از طرق دیگری بازدارندگی را حفظ کند. براساس گزارش‌های منتشر شده وزارت دفاع آمریکا در سال‌های ۲۰۱۵، ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ از میزان پایگاه‌های این کشور می‌توان به این نتیجه رسید که پایگاه‌های آمریکا در جهان کاهش یافته؛ اما ملاحظه‌ای که وجود دارد آنکه اگرچه مجموع پایگاه‌های آمریکا از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۸ کاهش یافته است؛ اما تعداد پایگاه‌های متعلق به تفنگداران دریایی این کشور روند افزایشی داشته که می‌تواند نشان‌دهنده افزایش نقش و تأکید آمریکا بر این نیرو در آرایش نظامی خود باشد.

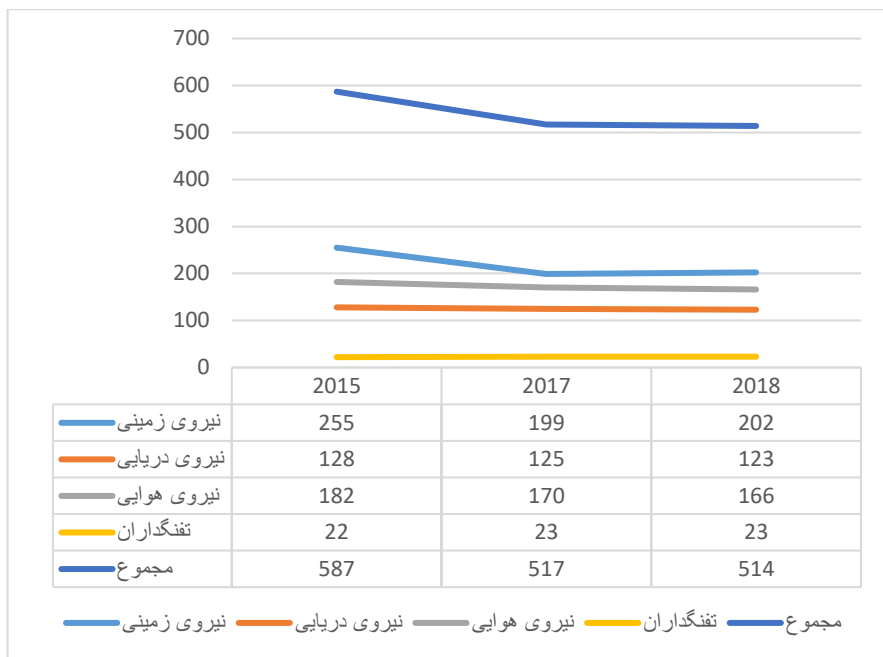
نمودار ۱. تعداد پایگاه‌های آمریکا در جهان

Source: (Department of Defense, 2015) (Department of Defense, 2017) (Department of Defense, 2018).

نمودار ۲. تعداد پایگاه‌های آمریکا در خارج از کشور

Source: Ibid.

به‌طور کلی، طی سال‌های اخیر اگرچه اهمیت پایگاه‌های دائمی نظامی در راهبرد دفاعی آمریکا در منطقه غرب آسیا کاهش یافته و رویکرد پایگاهی^۱ آمریکا تغییر کرده است، اما باید گفت که آمریکا به دنبال ایجاد پایگاه‌هایی جدید متناسب با نیاز روز خود نیز است. به‌نظر می‌رسد آمریکا نوعی ترکیب هیبریدی و تقویت‌شده از عناصر مدل پایگاه‌سازی جنگ سردی (پایگاه‌های بزرگ و متمرکز در کشورهای متحد و شرکای کلیدی آمریکا) و مدل

1. Basing

مبارزه جهانی با تروریسم (پایگاه‌های نامتمرکز کوچک در کشورهای شریک آمریکا) را مورد استفاده قرار خواهد داد؛ چراکه در حال حاضر با توجه به راهبرد دفاع ملی آمریکا در سال ۲۰۱۸ و همچنین راهنمای موقت راهبرد امنیتی ملی بایدن در سال ۲۰۲۱، اولویت راهبردی آمریکا مبارزه با قدرت‌های بزرگ و به‌طور خاص چین بوده و همچنین سایر تهدیدات دولتی نظیر روسیه، کره شمالی و ایران و تهدید تروریسم نیز وجود دارد و حتی انتظار افزایش تهدید تروریسم نیز می‌رود؛ از این رو، آمریکا باید توانمندی مبارزه با آن را در خود نگه دارد. لذا در آینده پیش رو، شاهد پراکندگی بیشتر پایگاه‌های آمریکا به لحاظ جغرافیایی، تاب‌آوری بیشتر آنها، تجهیز آنها و همچنین در برخی موارد انتقال آنها به کشورهای میزبان برای مدیریت خواهیم بود. به عبارت دیگر، آنچه در منطقه غرب آسیا خواهد بود، ترکیبی از پایگاه‌های سنتی آمریکاست که در اختیار کشورهای میزبان می‌باشند، برخی پایگاه‌های سنتی (محدود) که در اختیار آمریکاست و آمریکا ممکن است آنها را به‌روز سازد و در نهایت، برخی پایگاه‌های جدید^۱ (در صورت ضرورت و با توجه به ویژگی‌هایی که ذکر می‌شود) می‌باشد. عمده ویژگی‌های جدیدی که مدنظر آمریکا در پایگاه‌های نظامی‌اش و رویکرد آن نسبت به پایگاه‌هاست، به‌طور خلاصه عبارتند از:

۱. تاب‌آور، چندمنظوره و دارای فناوری‌های روز بودن و وجود بستر آموزش حضوری و مجازی: آمریکا معتقد است که پایگاه‌ها و تأسیسات جدید آن باید مدرن، تاب‌آور و پایدار باشند و بتوانند آمادگی راهبردی را در صحنه نبرد رقابتی، در عین ارائه خدمات و سرویس‌های کیفی به سربازان و نیروهای غیرنظامی، ارتقا دهند. همچنین هدف نهایی از ایجاد پایگاه‌ها نیز

---

۱. این موضوع اولویت آمریکا نیست و در صورتی که احساس ضرورت کند، به این سمت پیش خواهد رفت.

آن است که هر تأسیسات و پایگاهی، تبدیل به زیرساختی برای توانمندی‌های مختص مأموریت و همچنین گره‌ای فعال در داخل مجموعه زیرساخت‌هایی که به یکدیگر متصل بوده و شبکه‌اند، گردد. این تأسیسات/پایگاه‌ها که به‌عنوان زیرساخت نیز عمل می‌کنند، از یک تصویر عملیاتی مشترک استفاده کرده و دارای آخرین نسل ارتباطات بی‌سیم برای اتصال حسگرها و همچنین فعال کردن تسلیحات از راه دور و آموزش مجازی/نامتمرکز می‌باشند. این زیرساخت‌ها، تطبیق‌پذیر بوده و دارای طراحی چندمنظوره به‌منظور عملیات در چند حوزه هستند. چنین پایگاه‌هایی این امکان را دارند تا در صورت نیاز به سرعت تغییر وضعیت داده و با توجه به تغییر مأموریت، اصلاح شوند و همچنین امکان تمرکز بر پایگاه‌ها را براساس کارکرد، شرایط احتمالی و شرایط محلی مختلف می‌دهد و لذا تاب‌آوری و تطبیق‌پذیری ایجاد می‌کند. این امر همچنین آموزش نامتمرکز را در مناطق گسترده از طریق آموزش به‌صورت مجازی، آموزش از طریق واقعیت افزوده و آموزش تلفیقی و همچنین تبادل دانش را فراهم می‌سازد. (Grinston , McConville , & McCarthy , 2020, pp. 1-2)

۲. کوچک‌تر، نامتمرکز، شبکه‌ای و ایمن بودن و توزیع در گستره جغرافیایی گسترده‌تر: یکی از ویژگی‌های پایگاه‌داری و پایگاه‌سازی آمریکا، حرکت به سمت پایگاه‌های کوچکی که توانمندی و کارکرد مدنظر آمریکا را دارند، می‌باشد. این پایگاه‌ها با حداقل نیروی انسانی مدیریت شده تا در مواقع ضروری بتوانند نقش خود را در عملیات‌های آمریکا ایجاد کنند. همچنین این پایگاه‌ها باید به‌صورت شبکه به یکدیگر و به سایر تجهیزات و توانمندی‌های آمریکا، نظیر کشتی‌های جنگی و ناوها متصل بوده تا رادارها، حسگرها و... آنها ضمن تشخیص به موقع هر تهدیدی، امکان پاسخ مناسب را از هر سکویی برحسب نیاز داشته باشد. بنابراین، ایجاد شبکه اطلاعاتی، شبکه کنترل آتش و فعال‌سازی

توانمندی مداخله از راه دور، از مهم‌ترین نقش‌های پایگاه‌ها و عناصر کلیدی در راهبرد دفاعی آمریکا است. علاوه بر تقویت امکان رصد اطلاعاتی و جاسوسی و پاسخ مناسب به تهدیدات، هدف قرار دادن پایگاه‌های کوچک‌تر و توزیع شده و فهم آنکه نیروها در کدام پایگاه حضور دارند نیز برای رقبا و دشمنان آمریکا دشوارتر خواهد شد و نیروهای آمریکایی می‌توانند به صورت چرخشی در آنها اقامت داشته باشند. همچنین این اقدام منجر به توزیع جغرافیایی توانمندی تهاجمی آمریکا خواهد شد. در نهایت نیز، ضمن آنکه این پایگاه‌ها باید مجهز به تسلیحات و سامانه‌های دفاعی مناسب باشند، باید فاصله ایمنی را نیز نسبت به دشمن و رقیب خود داشته و تا حد امکان از دامنه و بُرد موشکی آن دور باشند.

۳. واگذاری پایگاه‌های سنتی به کشورهای میزبان و انعقاد توافقنامه‌های دفاعی - امنیتی: یکی از موارد دیگر در رویکرد پایگاه‌داری آمریکا، حفظ پایگاه‌های راهبردی فعلی و تحویل آنها به کشورهای میزبان و انعقاد توافقنامه دفاعی - امنیتی به منظور امکان استفاده از آنها توسط آمریکا در صورت ضرورت است. آمریکا همچنین به موجب این توافقنامه‌ها درصد حفظ امکان دسترسی و تردد آزاد نیروها و تجهیزات مدنظر آمریکا از/در/به خاک آن کشورهای میزبان است. همچنین استفاده از پایگاه‌های خود و یا پایگاه‌های کشور میزبان به منظور آموزش نیروها اهمیت خواهد داشت.

بنابراین، آمریکا به دنبال ایجاد مدلی هیبریدی از پایگاه‌ها در منطقه غرب آسیا با عناصر ذکر شده است. آمریکا در این راستا ضمن تخلیه پایگاه‌های سنتی خود و تحویل آنها به کشورهای میزبان، با استفاده از توافقنامه‌های امنیتی جدید با کشورها و کسب امتیازات گسترده نظیر ایجاد پایگاه آموزشی و...، به پایگاه‌های سنتی خود نیز در صورت

نیاز دسترسی خواهد داشت. آمریکا همچنین پایگاه‌های خود را که در بُرد موشکی ایران قرار دارند تا حد امکان تحویل کشورهای میزبان خواهد داد و نیروهای خود را از آنجا منتقل خواهد کرد. به‌عنوان مثال، می‌توان انتقال نیروهای آمریکا به اردن را مثال زد که ضمن دور شدن از ایران، به نزدیکی اسرائیل رفته‌اند.

مهم‌ترین زیرساخت‌های سنتی آمریکا در منطقه در حال حاضر شامل پایگاه هوایی العدید در قطر (مرکز عملیات‌های هوایی منطقه‌ای آمریکا)، پایگاه هوایی الظفره در امارات، کمپ عریفجان در کویت (محل استقرار نیروی زمینی آمریکا) و فرماندهی مرکزی نیروهای دریایی آمریکا در بحرین، پایگاه هوایی شهید موفق السلطی^۱ در اردن و پایگاه هوایی شاهزاده سلطان^۲ در عربستان سعودی می‌باشند. عمده کارکرد این پایگاه‌ها، انجام مأموریت‌های در زمان صلح شامل بازدارندگی ایران و همکاری‌های امنیتی به‌منظور تقویت روابط نظامی آمریکا با شرکا و تقویت توانمندی آنان می‌باشد. حضور آمریکا در این پایگاه‌ها همچنین تضمین به شرکا و نمایش تعهد آمریکا به دفاع از آنهاست. شایان ذکر است که تأکید آمریکا در منطقه بر حفظ پایگاه‌هایی است که قابلیت استفاده برای نیروی هوایی (به‌خصوص برای پهپادهای آمریکا) و تفنگداران را دارند، است.

بنابراین، آمریکا با گذر زمان و به‌مرور، حضور دریایی خود در خلیج فارس را احتمالاً به پایگاه بحرین کاهش خواهد داد؛ اگرچه دسترسی خود به بنادر کلیدی نظیر الدقم^۳ عمان و جبل علی^۴ در امارات را حفظ خواهد کرد. همچنین اهمیت پایگاه‌های هوایی

---

1. Muwaffaq Salti

2. Prince Sultan Air Base

3. Duqm

4. Jebel Ali

آمریکا در منطقه که فاصله بیشتری از ایران دارند، نظیر پایگاه هوایی شهید موفق السلطی در اردن و پایگاه هوایی شاهزاده سلطان در عربستان سعودی، بیش از پیش خواهد شد. در صورت افزایش تنش‌ها با ایران، آمریکا نیروهای خود را به این پایگاه‌ها منتقل خواهد کرد. ارزیابی آمریکا آن است که ایران موشک‌های بالستیکی که بردشان به آنجا می‌رسد را کمتر داراست که این امر به نیروهای آمریکا زمان بیشتری به جهت انجام اقدامات تدافعی خواهد داد؛ علاوه بر آنکه انجام عملیات‌ها از این پایگاه‌ها همان کارایی و تأثیر عملیات از سایر پایگاه‌ها را خواهد داشت. رزمایش سال گذشته آمریکا در منطقه و انتقال مرکز عملیات‌های هوایی مشترک^۱ از قطر به پایگاه هوایی شا^۲ در کارولینای جنوبی این امر را تأیید کرد که آمریکا می‌تواند عملیات‌های هوایی خود را از محلی به‌غیر از العدید نیز انجام داده و همان‌قدر موفق باشد. این امر ضرورت حفظ ردپایی پُررنگ را که در قبال حملات هوایی آسیب‌پذیر است، نیز برای آمریکا کاهش می‌دهد.

نتیجه‌گیری

طرح اولویت راهبردی جدید و افزایش هزینه حضور در منطقه غرب آسیا و واقعیت‌های میدانی آن، آمریکا را به این نتیجه رسانده است تا نیروهای خود را از این منطقه خارج و به سمت شرق آسیا اعزام کند. به‌عبارت دیگر آمریکا در حال بهینه‌سازی حضور نیروهای خود در جهان و تغییر آرایش نظامی خود در جهان است. نمونه این بهینه‌سازی نیروها را

1. Combined Air Operations Center
2. Shaw Air Force Base

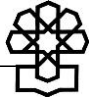

می‌توان در خروج نیروهای نظامی آمریکا از افغانستان، اعلام خروج آنها از عراق و همچنین تعطیلی برخی پایگاه‌های آمریکا در منطقه مشاهده کرد. این بهینه‌سازی نیروها و تغییر آرایش، طبیعتاً در نوع و میزان پایگاه‌ها نیز اثرگذار است و منجر به خروج آمریکا از برخی پایگاه‌ها و تعطیلی یا واگذاری آنها می‌شود. همچنین آمریکا در نوع پایگاه‌های خود نیز تغییراتی را مدنظر دارد و آنها باید دارای ویژگی‌هایی نظیر تاب‌آوری، چندمنظوره بودن، مجهز به فناوری روز بودن، دارای کارکرد آموزشی بودن، نامتمرکز بودن، شبکه‌شدن با سایر پایگاه‌ها و تأسیسات آمریکا، کوچک‌تر شدن، ایمن بودن و توزیع بیشتر در مناطق جغرافیایی باشند که این مدل، تناسب بیشتری با راهبرد دفاع ملی ۲۰۱۸ آمریکا داشته و به متناسب‌سازی نیروها به جهت تغییر اولویت به رقابت با چین و روسیه کمک خواهد کرد. علاوه بر آن، کارکرد سیاسی پایگاه‌ها نیز افزایش یافته و نشانه‌ای از استمرار تعهد آمریکا به شرکا و متحدانش در منطقه خواهد بود. درنهایت نیز انتظار آن می‌رود تا آمریکا حضور نظامی خود را در منطقه غرب آسیا به صورت روزافزون کاهش داده و این حضور به کشورهای اردن، قطر، عربستان سعودی و بحرین محدود شود.

منابع و مأخذ

1. Biden, J. (2021, March). Interim National Security Strategic Guidance. Whashington, D. C: The White House. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2021/03/NSC-1v2.pdf>
2. Degang, S. (۲۰۱۰). The US Military Bases in the Gulf Cooperation Council States: Dynamics of Readjustment. *Journal of Middle Eastern and Islamic Studies (in Asia)*, ۴(۴), ۶۳-۴۴.

3. Department of Defense .(۲۰۱۵) .BASE STRUCTURE REPORT-Fiscal Year ۲۰۱۵ Baseline .Washington, D. C.: Department of Defense از بازیابی . <https://www.acq.osd.mil/eie/downloads/bsi/bas%D%20B%20structure%20report%20fy%2015.pdf>
4. Department of Defense .(۲۰۱۷) .Base Structure Report-Fiscal Year ۲۰۱۷ Baseline .Washington, D. C: Department of Defense از بازیابی . <https://www.acq.osd.mil/eie/Downloads/BSI/Base%20Structure%20Report%20FY17.pdf>
5. Department of Defense .(۲۰۱۸) .Base Structure Report-Fiscal Year ۲۰۱۸ Baseline .Washington, D. C.: Department of Defense از بازیابی . <https://www.acq.osd.mil/eie/Downloads/BSI/Base%20Structure%20Report%20FY18.pdf>
6. Garamone, J. (2020, October 30). U.S. Department of Defense. Retrieved from Esper Sees Iron Dome Missile Defense System in Tel Aviv: <https://www.defense.gov/Explore/News/Article/Article/2400629/esper-sees-iron-dome-missile-defense-system-in-tel-aviv/>
7. Garamone, J. (2021, July 12). U.S. Department of Defense. Retrieved from Miller Transfers Command in Afghanistan to McKenzie: <https://www.defense.gov/Explore/News/Article/Article/2691197/miller-transfers-command-in-afghanistan-to-mckenzie/>
8. Grinston , M., McConville , J & ,McCarthy , R .(۲۰۲۰) .Army Installations Strategy: Supporting the Army in Multiple Domains .U.S. Army از بازیابی . [https://www.asaie.army.mil/Public/SI/doc/Army_Installations_Strategy_\(AIS\)_FINAL_Signed.pdf](https://www.asaie.army.mil/Public/SI/doc/Army_Installations_Strategy_(AIS)_FINAL_Signed.pdf)
9. Judson , J. (2020, October 13). Defense News. Retrieved from US Army's future battle command system is cleared for production: <https://www.defensenews.com/land/2021/01/13/us-armys-future-battle-command-system-is-cleared-for-production/>
10. Knights, M .(۲۰۲۰) .A Missile Defense “Manhattan Project” in the Middle East .Washington, D.C: The Washington Institute for Near East Policy . از بازیابی <https://www.washingtoninstitute.org/pdf/view/۱۶۴۰۳/en>
11. Mattis, J .(۲۰۱۸) .National Defense Strategy of The United States of America: Sharpening the American's Military Competetive Edge . Washington,D.C.: Department of Defense از بازیابی .

<https://dod.defense.gov/Portals/1/Documents/pubs/16-National-Defense-Strategy-Summary.pdf>

12. TRT World. (2021, January 25). TRT World. Retrieved from US will protect the Gulf by Iron Dome missile system: <https://www.trtworld.com/magazine/us-will-protect-the-gulf-by-iron-dome-missile-system-43563>

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۷۷۱۵

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: راهبرد آمریکا در منطقه غرب آسیا: با تأکید بر نقش پایگاه‌های نظامی

نام معاونت: مطالعات سیاسی

تهیه و تدوین: طه اکرمی

ناظر علمی: ابوذر گوهری مقدم

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. آمریکا

۲. راهبرد

۳. تغییر نوع حضور

۴. پایگاه‌های نظامی

۵. غرب آسیا

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۶/۱